

Το λεκανοπέδιο μοιάζει ώρες-ώρες με τεράστια ψησταριά. Η «τζακίλα» κάνει την ατμόσφαιρα πνιγηρή και πυροδοτεί μια έντονη συζήτηση γύρω από τους κινδύνους της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για την ανθρώπινη υγεία. Το ΥΠΕΚΑ δείχνει να ξαφνιάζεται και σε χρόνο ρεκόρ οργανώνει σύσκεψη για να....

αντιμετωπίσει το επείγον θέμα που φιγουράρει πλέον στα πρωτοσέλιδα. Ναι, το νέφος ξαναγίνεται πρωτοσέλιδο!

Ταυτόχρονα, διαφημιστικά μηνύματα των εταιρειών εμπορίας πετρελαίου μας ωθούν να γυρίσουμε στα «σίγουρα», δηλαδή στο πετρέλαιο, αντί να πειραματιζόμαστε με άγνωστες ή επικίνδυνες λύσεις. Και τελικά, καταλήγουμε ότι η υγεία μας απειλείται από ... τα τζάκια (εντάξει, και το τι καίνε).

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή όμως. Φωτεινά μυαλά της κυβέρνησης συνέλαβαν την φαινή ιδέα να αυξήσουν το φόρο κατανάλωσης (άρα και την τελική τιμή) στο πετρέλαιο θέρμανσης με σκοπό την αύξηση των δημόσιων εσόδων. Αγνοώντας, όμως, ότι έσοδα για το κράτος, μαζί με θέσεις εργασίας και κυκλοφορία κεφαλαίων στην αγορά μπορούν να φέρουν άμεσα η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια και οι τεχνολογίες όπως ο ηλιακός κλιματισμός, η γεωθερμία και η βιομάζα, που αποδεδειγμένα μπορούν να μας ζεστάνουν. Μέσα λοιπόν στο δημιουργικό τους αυτό οργανισμό (ή χάος, πιο σωστά!), τους ξεφεύγουν κάποιες...λεπτομέρειες:

Η οικονομική κρίση έχει άμεσες επιπτώσεις σχεδόν σε κάθε άκρη της κοινωνίας μας και έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση αποδοχών και διαθέσιμων πόρων.

Ήδη από τον περασμένο χειμώνα έχει μειωθεί σημαντικά η κατανάλωση πετρελαίου.

Η συντριπτική πλειοψηφία των κατοικιών, ειδικά αυτών των πιο αδύναμων οικονομικά, δεν έχει βασική θερμομόνωση.

Η εισαγωγή πετρελαίου επιβαρύνει σημαντικά το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας απαιτώντας συνεχή εξαγωγή κεφαλαίων, ενώ τερπιλίζει την ενεργειακή μας αυτάρκεια.

ΚΑΝΕΙ ΚΡΥΟ!

Από την άλλη εμείς οι πολίτες, κάτι πρέπει να κάνουμε για να ζεσταθούμε. Στην περίπτωση που υπάρχει ένα οργανωμένο κράτος, προσβλέπουμε στις απαραίτητες δικές του πράξεις για προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας και της χρήσης περιβαλλοντικά σωστών εναλλακτικών μορφών θέρμανσης, με στόχο την κατά το δυνατό απαλλαγή μας από το βρώμικο και ακριβό πετρέλαιο! Στην περίπτωση όμως που το κράτος αυτό είναι απαξιωμένο και θεωρείται ανίκανο, εμείς αυτοσχεδιάζουμε: Τζάκια, ξυλόσομπες, κουκουνάρες, θερμοπομποί, κλιματιστικά, σύγχρονες σόμπες πέλετς ... όλα παίζουν.

Μόνο ένας εξωγήινος δεν θα έβλεπε μπροστά του την εικόνα της παράνομης υλοτομίας, της εξαγωγής κεφαλαίων για εισαγωγή ξυλίας, αλλά και των ενεργειακά φτωχών συμπολιτών μας να πελεκάνε περιεστικά δάση ή ακόμα και πεσμένες κολώνες του ΟΤΕ, να οδηγούν στην πυρά παλιά έπιπλα, μορισσανίδες, κουφώματα από κατεδαφίσεις, σκουπίδια, λάστιχα κ.ο.κ. Το πρόβλημα λοιπόν δεν εντοπίζεται στην άγνοια κινδύνου για την υγεία (τη δικιά τους αλλά και των άλλων), αλλά στην αδυναμία θέρμανσης των κατοίκων της χώρας μας με το λιγότερο καταστροφικό τρόπο. Αντίθετα, το πρόβλημα είναι οι ανεγκέφαλοι αρμόδιοι! Συνέλαβαν την ιδέα της αύξησης τιμής του πετρελαίου, χωρίς να «δουν» τις άδειες τσέπες των καταναλωτών αλλά και τη συνεχόμενη κατασπατάληση των ελάχιστων διαθέσιμων κεφαλαίων για (περιορισμένη) εισαγωγή πετρελαίου. Τώρα, απότομα, νοιάζονται για την υγεία μας!

Αν πάμε ένα κλικ πιο παλιά (1998), η Greenpeace αντιμετωπίστηκε ως γραφική όταν αναφέρθηκε στην ατμοσφαιρική ρύπανση, επικέντρωσε την προσοχή στα αιωρούμενα σωματίδια και εκτίμησε ότι η μακροχρόνια έκθεση των κατοίκων σε αυτή τη ρύπανση, μειώνει το προσδόκιμο ζωής περί τον ένα χρόνο. Συνεχίσαμε να επιμένουμε και όταν ξεκίνησε η συζήτηση για τη νομιμοποίηση της πετρελαιοκίνησης (σημαντική πηγή αιωρούμενων σωματιδίων) στα ΙΧ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όπου οι συγκεντρώσεις ρύπων ξεπερνούν τα προτεινόμενα όρια μία στις δύο ημέρες!!!

Και ήρθε η κρίση. Και στο όνομα της ανάπτυξης και της αναγκαίας ένεσης στην αγορά αυτοκινήτου, νομιμοποιήθηκε η πετρελαιοκίνηση. Χωρίς όμως να υπάρξουν τα απαραίτητα μέτρα για την καταπολέμηση της νοθείας του πετρελαίου. Λίγο νωρίτερα, νομιμοποιείται και η χρήση σύγχρονων κεντρικών καυστήρων πέλετς σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, χωρίς όμως να συνοδεύεται από τα απαραίτητα μέτρα για την αποτελεσματική τους προώθηση, με αποτέλεσμα να έχουν εγκατασταθεί ελάχιστοι σύγχρονοι καυστήρες.

Και τώρα, οι ίδιοι που με τις αποφάσεις τους μειώνουν το προσδόκιμο ζωής μας (κυριολεκτώ) ανησυχούν για το χριστουγεννιάτικο νέφος αιθαλομίχλης και κάνουν έκτακτες συσκέψεις για να μας σώσουν!

Α, όσο για τα έσοδα του δημοσίου μετά την αύξηση της τιμής του πετρελαίου (σχεδόν διπλασιασμός σε 2 χρόνια), αυτά δεν αυξήθηκαν, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης. Αντίθετα, καλοσχεδιασμένες δράσεις ανάπτυξης -μέσω ΕΣΠΑ ή άλλων εργαλείων χρηματοδότησης- θα μπορούσαν να αποφέρουν έσοδα για το κράτος και κυκλοφορία κεφαλαίων στην αγορά μαζί με θέσεις εργασίας, αφού στόχο θα είχαν την εξοικονόμηση ενέργειας και τη σταδιακή απεξάρτηση από το πετρέλαιο. Ναι λοιπόν, η βλακεία είναι πολύ πιο επικίνδυνη από την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Αν μιλάμε για λύσεις, υπάρχουν πολλές και χρειάζεται να υλοποιηθούν άμεσα:

Άμεση δημοσιοποίηση ελάχιστων στάνταρντς για τους καυστήρες (κάθε τύπου).

Άμεση δημοσιοποίηση ελάχιστων στάνταρντς για τα καύσιμα.

Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα, στον κτηριακό τομέα, για να σταματήσουμε επιτέλους να προσπαθούμε να ζεστάνουμε (και μετά να δροσίσουμε) κτήρια σουρωτήρια.

Πρωώθηση ενεργειακού μοντέλου θέρμανσης που στηρίζεται σε οικονομικά αποδοτικές και περιβαλλοντικά σωστές μορφές θέρμανσης, όπως ο ηλιακός κλιματισμός, η γεωθερμία και η βιομάζα.

Δέσμη αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση της λαθροϋλοτόμησης.

Επίτηδες το κράτησα για το τέλος: δεν εννοείται φορολόγηση που δεν συνδέεται με κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική. Αν για παράδειγμα, τα χρήματα από τον ΕΦΚ και την πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων κατευθύνονταν σε δράσεις μαζικής αναβάθμισης του κτηριακού αποθέματος και στοχευμένες δράσεις για τους πλέον αδύναμους (π.χ. επιδόματα και προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης με ιδιαίτερος ευνοϊκούς όρους), τα οφέλη για την οικονομία θα ήταν πολλαπλά και σημαντικότερα. Ενώ λοιπόν είδαμε την τιμή του πετρελαίου θέρμανσης να πετάει στον ουρανό, δεν έχουμε ακόμα δει κάποια αποτελεσματική πρωτοβουλία για την πάταξη λαθρεμπορίου και νοθείας του πετρελαίου. Τυχαίο;

(Και δεν αναφέρομαι καν στην προώθηση των μέσων συλλογικής μεταφοράς, των μέσων σταθερής τροχιάς και των αυτοκινήτων χαμηλής κατανάλωσης και εκπομπών που θα καταπολεμούσαν την ατμοσφαιρική ρύπανση από τις μεταφορές.) Το μόνο που απαιτούν οι λύσεις είναι ψυχραιμία και κοινή λογική. Και τα δυο φαίνεται να απουσιάζουν από αυτούς που αποφασίζουν εδώ και καιρό για το πώς θα βγει η κοινωνία και η οικονομία από την κρίση.

Ανίκανοι, ανόητοι και επικίνδυνοι. Φτάνει πια!

greenpeace.org